

Stroški nadaljevanja ukrajinske vojne za EU

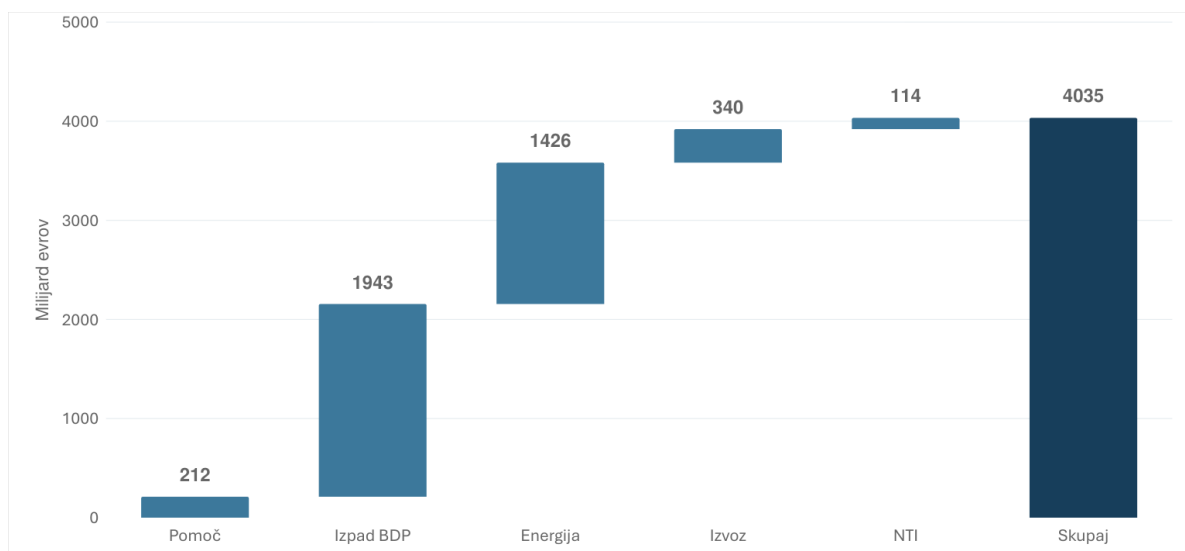
Povzetek

Evropsko breme nadaljevanja ukrajinske vojne močno presega neposredno pomoč Ukrajini. V uporabljenem izračunu je kumulativni zaostanek BDP za predvojno napovedjo približno devetkrat večji od pomoči, dodatni račun za energijo pa približno sedemkrat večji. Gospodarsko presojo je zato treba osredotočiti tudi na proizvodnjo, konkurenčnost in naložbe.

Bruto seštevek ocenjenih stroškov nadaljevanja ukrajinske vojne za EU znaša 4.035 milijard evrov oziroma 27,2 % BDP EU iz leta 2021. Seštevek vključuje prekrivanja med izpadom BDP, dodatnimi stroški energije in izgubljenim izvozom, zato ne predstavlja neto izgube evropskega gospodarstva.

Največja postavka je 1.943 milijard evrov kumulativnega zaostanka realnega BDP za predvojno napovedjo v letih 2022–2026. Sledijo 1.426 milijard evrov dodatnih izdatkov za energijo, 340 milijard evrov izpada neposrednega izvoza v Rusijo, 212 milijard evrov pomoči Ukrajini in 114 milijard evrov zmanjšanja stanja evropskih neposrednih tujih investicij v Rusiji. Celotnega odstopanja BDP od napovedi sicer ni mogoče pripisati samo nadaljevanju ukrajinske vojne, saj na gospodarsko rast vplivajo tudi drugi dejavniki, vendar je dejstvo, da je energetska kriza po začetku vojne v Ukrajini evropsko gospodarstvo potisnila v dolgo obdobje stagnacije.

Slika 1. Bruto seštevek stroškov nadaljevanja ukrajinske vojne

Opomba: Bruto seštevek pred odpravo prekrivanj. Izpad BDP je v cenah 2021, druge postavke v tekočih evrih. Obdobja se razlikujejo; 2026 vključuje napoved. NTI pomeni neposredne tuje investicije.

Vir: [Eurostat: BDP in glavne komponente \(nama_10_gdp\)](#); [Eurostat: energetske bilance \(nrg_bal_c\)](#); [Eurostat: trgovina EU27 po skupinah SITC \(ext_st_eu27_2020sitc\)](#); [Eurostat: izvoz storitev po partnerjih \(bop_its6_tot\)](#); [Kiel Institute: Ukraine Support Tracker](#); [IMF: World Economic Outlook, oktober 2021](#); [Evropska komisija: Weekly Oil Bulletin](#); [Evropska komisija: EU trade relations with Russia](#). Lastni izračuni.

Izračun upošteva EU s 27 članicami. Pomoč in izvoz zajemata obdobje od marca 2022 do konca 2026; ocena za energijo je do leta 2025, zato ne vključuje cenovnega učinka vojne proti Iranu leta 2026. Pri naložbah je uporabljena razlika med stanjem v letih 2021 in 2024. Zadnji del leta 2026 je ocenjen, ne že realiziran.

Visoki energetske stroški in izguba trgovinskih povezav ustvarjajo pritisk na industrijo. Če podjetja zaprejo energetske intenzivne obrate ali prihodnje investicije usmerijo drugam, lahko posledice trajajo ne samo dlje od cenovnega šoka, pač pa postanejo trajne. Znižanje cen energije samo po sebi ne bo obnovilo zaprtih zmogljivosti, izvoznih trgov in prekinjenih poslovnih povezav. V veliki meri gre za trajne gospodarske izgube in trajno izgubljena delovna mesta.

Pri odločanju o nadaljevanju ukrajinske vojne mora evropska politika javno pojasniti pričakovane koristi, stroške in izvedljive alternative. Ocene bremen ni mogoče nadomestiti z obljubami o prihodnjem uspehu, ki pa ni opredeljen.

Utemeljena ugotovitev tega poročila je, da po štirih letih in pol vojne v Ukrajini EU drastično zaostaja za svojo predvojno napovedjo proizvodnje, njeni odjemalci so plačali enormno velik dodaten energetski račun, neposredni izvoz in stanje naložb v Rusiji pa sta se zmanjšala. Bruto pregled teh petih bremen doseže 4.035 milijard evrov. Evropske odločitve o nadaljevanju ukrajinske vojne morajo ta gospodarska bremena izrecno vključiti v presojo.

1. Pomoč Ukrajini

Ocenjena pomoč članic EU in institucij EU od marca 2022 do konca 2026 znaša 212 milijard evrov oziroma 1,4 % BDP EU iz leta 2021. Članice EU prispevajo 104 milijarde evrov, institucije EU skupaj z Evropsko investicijsko banko pa 108 milijard evrov.

Metodologija

Osnova je [Ukraine Support Tracker](#) inštituta Kiel, s podatki do avgusta 2026. Uporabljene so alokacije: pomoč, ki je že dobavljena ali konkretno določena za dobavo oziroma izvedbo. Zajeti so vojaška, finančna in humanitarna pomoč. Splošne politične obljube brez konkretne alokacije niso prištete.

Tabela 1. Pomoč Ukrajini in ocena do konca leta 2026

Donator	03/2022– 08/2026	Od tega 01– 08/2026	Ocena 09– 12/2026	Skupaj do 12/2026
Članice EU27	99	11	6	104
Institucije EU z EIB	100	16	8	108
Skupaj EU27 in institucije	198	27	14	212

Opomba: V milijardah evrov. Alokacije pomenijo dobavljeno ali konkretno določeno pomoč. Zadnji štirje meseci so ocenjeni s 4/8 alokacij prvih osmih mesecev 2026. EIB je vključena enkrat, v institucijah EU. Seštevki temeljijo na nezaokroženih vrednostih.

Vir: [Kiel Institute: Ukraine Support Tracker, izdaja 31, podatki do avgusta 2026](#). Lastni izračuni.

Začetek obdobja je marec 2022 z odštetjem evidentiranih alokacij iz januarja in februarja. Za september–december 2026 se uporabi polovica alokacij iz januarja–avgusta 2026. Izračun torej podaljša dotedanji mesečni tempo: 198 milijard evrov do avgusta in 14 milijard evrov za preostale štiri mesece.

Pomoč Evropske investicijske banke je že vključena v Kielov skupni znesek za institucije EU. Če bi jo prišteli še posebej, bi bila pomoč precenjena za 3 milijarde evrov. Kumulativni znesek vključuje tudi približno 2 milijardi evrov časovno nerazporejenih oziroma neusklajenih alokacij.

Prikazani znesek predstavlja obseg dodeljene pomoči z oceno za preostanek leta 2026. Neto proračunski strošek je lahko nižji, saj finančna pomoč vključuje tudi posojila. Del izdatkov za vojaško pomoč pomeni naročila proizvajalcem v EU.

Dodatna zahteva Ukrajine po 70 milijardah evrov v izračun ni vključena, ker se nanaša na leto 2027. Za leto 2026 ostaja v postopku približno 30 milijard evrov izplačil, medtem ko finančna vrzel v višini 70 milijard evrov zadeva leto 2027. Prištetje načrtovanih izplačil že evidentiranim alokacijam bi lahko znova povzročilo podvajanje (President of Ukraine, 16. oktober 2026; European Commission, 19. oktober 2026).

2. Izgubljeni BDP glede na predvojno napoved

Kumulativni zaostanek realnega BDP EU za napovedjo iz leta 2021 znaša 1.943 milijard evrov v stalnih cenah 2021. To ustreza 13,1 % enoletnega BDP EU iz leta 2021 oziroma 2,4 % letno manj, kot je predvojna napoved predvidevala za petletno obdobje 2022–2026.

Metodologija

Osnova je BDP EU iz leta 2021, ki znaša 14.819 milijard evrov. Predvojna trajektorija rasti je zgrajena na osnovi napovedi realne rasti za 27 članic v [IMF World Economic Outlook](#) iz oktobra 2021. Za vsako članico se njen BDP 2021 povečuje po takrat napovedanih stopnjah. Dejanska trajektorija rasti pa temelji na realiziranih stopnjah realne rasti EU do leta 2025 in napovedi za leto 2026. Rast EU v uporabljenih podatkih znaša 3,6 % v letu 2022, 0,4 % v letu 2023 ter po 1,4 % v letih 2024, 2025 in 2026. Vrednosti so preračunane na isto cenovno osnovo 2021, zato inflacija ne povečuje izmerjene proizvodnje.

Letna izguba je opredeljena kot razlika med ravniyo BDP po predvojni napovedi in dejansko oziroma za 2026 napovedano ravniyo. Kumulativna izguba je vsota petih letnih razlik. Seštevanje samih letnih razlik v stopnjah rasti bi spregledalo, da nižja raven proizvodnje vpliva tudi na naslednja leta.

Tabela 2. BDP EU27 po predvojni napovedi in dejanski BDP

Leto	BDP po napovedi 2021	Dejanski BDP / napoved	Letna razlika	Kumulativna razlika
2021	14.819	14.819	0	0
2022	15.461	15.352	109	109
2023	15.796	15.413	383	492
2024	16.075	15.629	446	937
2025	16.334	15.848	486	1.423
2026 N	16.590	16.070	520	1.943
Skupaj 2022–2026	80.256	78.312	1.943	—

Opomba: V milijardah evrov, v stalnih cenah 2021. N = napoved za 2026. Obe oceni imata osnovo BDP v 2021. Kumulativna razlika je vsota letnih razlik od leta 2022; leto 2021 ni vključeno v seštevek.

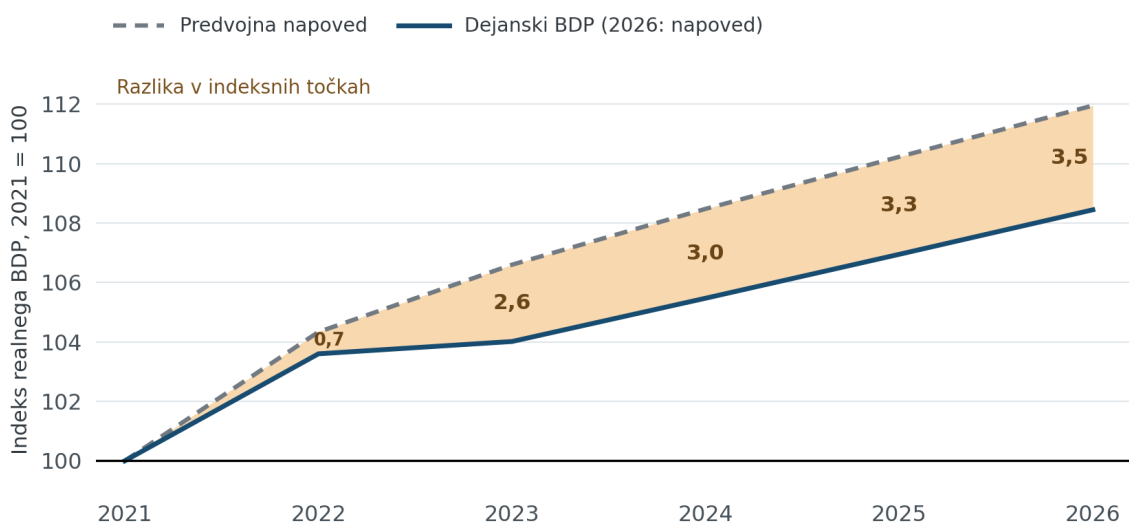
Vir: [Eurostat: BDP in glavne komponente \(nama_10_gdp\)](#); [IMF: World Economic Outlook, oktober 2021](#); [IMF DataMapper: realna rast BDP](#). Lastni izračuni.

Letni izpad BDP glede na predvojno napoved se poveča s 109 milijard evrov leta 2022 na ocenjenih 520 milijard evrov leta 2026. Raven BDP leta 2026 je tako za 3,1 % nižja od napovedane. Kumulativna izguba v višini 13,1 % BDP iz leta 2021 pa zajema vsoto izpadov v vseh petih letih.

Napoved iz leta 2021 je osnova za primerjavo dejanske in pričakovane rasti. Razlika poleg posledic nadaljevanja ukrajinske vojne vključuje tudi vplive denarne politike, produktivnosti, posledic pandemije in gospodarskih šokov leta 2026. Za oceno prispevka posameznega dejavnika bi bil potreben ekonometrični model.

Zaostanek EU za napovedjo ter rast v ZDA in na Kitajskem

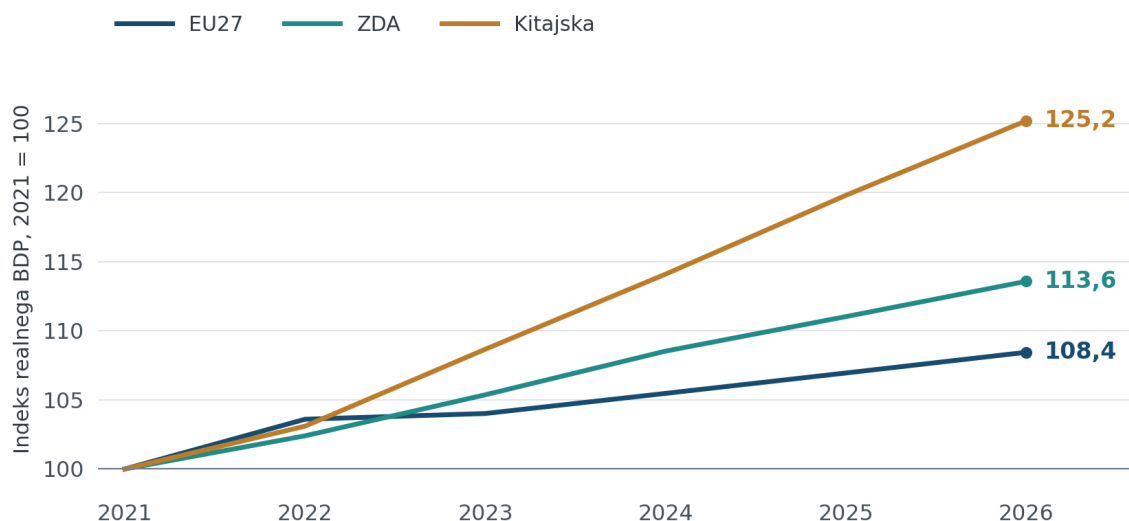
Slika 2. BDP EU27 glede na predvojno napoved

Opomba: Izhodišče je 2021 = 100. Modra krivulja prikazuje dejanski BDP z napovedjo za 2026, siva črtkana krivulja pa predvojno napoved. Številke v oranžnem polju označujejo razliko med indeksoma v posameznem letu, izraženo v indeksnih točkah. Črna črta označuje raven BDP leta 2021.

Vir: [Eurostat: BDP in glavne komponente \(nama_10_gdp\)](#); [IMF: World Economic Outlook, oktober 2021](#); [IMF DataMapper: realna rast BDP](#). Lastni izračuni.

Po predvojni napovedi bi realni BDP EU leta 2026 dosegel indeks 112,0, po dejanski rasti do leta 2025 in napovedi za leto 2026 pa 108,4. Razlika se z 0,7 indeksne točke leta 2022 poveča na 3,5 indeksne točke leta 2026. Pozitivna rast BDP po začetnem šoku torej ni nadomestila zaostanka za predvojno napovedjo.

Slika 3. Dinamika realnega BDP v EU27, ZDA in na Kitajskem

Opomba: Izhodišče je 2021 = 100. Oznake ob koncu krivulj prikazujejo indeks realnega BDP leta 2026, za katero je uporabljena napoved. Indeksi omogočajo primerjavo kumulativne rasti brez pretvarjanja ameriškega in kitajskega BDP v evre.

Vir: [Eurostat: BDP in glavne komponente \(nama_10_gdp\)](#); [IMF DataMapper: realna rast BDP](#). Lastni izračuni.

V obdobju 2022–2026 se realni BDP EU poveča za 8,4 %, v ZDA za 13,6 %, na Kitajskem pa za 25,2 %. Kumulativna rast EU je za 5,1 odstotne točke nižja od ameriške in za 16,8 odstotne točke nižja od kitajske. Razlike odražajo različne gospodarske razmere in jih ni mogoče v celoti pripisati nadaljevanju ukrajinske vojne.

3. Dodatni stroški energije

Ocenjeni dodatni stroški energije od marca 2022 do konca 2025 glede na cene iz leta 2021 znašajo 1.426 milijard evrov: 727 milijard evrov za elektriko, 292 milijard evrov za plin in 407 milijard evrov za naftne derivate. Skupni znesek ustreza 9,6 % BDP EU iz leta 2021.

Metodologija

Dodatni strošek je izračunan kot porabljena količina energenta, pomnožena z razliko med ceno v opazovanem obdobju in ceno leta 2021. Izračun tako primerja izdatke za enako količino energije po različnih cenah. Pri elektriki in plinu sta ločeno obravnavana odjem gospodinjstev in odjem drugih končnih porabnikov, pri naftnih derivatih pa sedem skupin proizvodov. Vse uporabljene cene so brez davkov.

Cene elektrike in plina so na voljo po polletjih. Za leto 2022 so vključeni štirje meseci prvega in šest mesecev drugega polletja, poraba pa je ocenjena kot 10/12 letnega odjema. V naslednjih letih imata polletji enako utež. Izračun ne upošteva sezone razporeditve porabe. Cene predstavljajo povprečja oziroma izbrane porabniške razrede.

Tabela 3. Dodatni stroški energije glede na cene iz leta 2021

Obdobje	Elektrika	Plin	Naftni derivati	Skupaj	Kumulativno
Marec–dec 2022	186	78	177	440	440
2023	219	90	106	415	855
2024	170	63	77	309	1.165
2025	153	61	47	262	1.426
Skupaj	727	292	407	1.426	—

Opomba: V milijardah evrov, brez davkov. Za 2022 je vključeno obdobje marec–december. Količine 2025 so ocenjene. Primerjava se konča leta 2025 in ne vključuje cenovnega šoka leta 2026.

Vir: [Eurostat: cene elektrike za gospodinjstva \(nrg_pc_204\)](#); [cene elektrike za druge odjemalce \(nrg_pc_205\)](#); [energetske bilance \(nrg_bal_c\)](#); [Eurostat: cene plina za gospodinjstva \(nrg_pc_202\)](#); [cene plina za druge odjemalce \(nrg_pc_203\)](#); [Eurostat: bilanca nafte in naftnih derivatov \(nrg_cb_oil\)](#); [Evropska komisija: Weekly Oil Bulletin](#). Lastni izračuni.

Največji dodatni stroški so nastali leta 2022, ko so v desetih zajetih mesecih dosegli 440 milijard evrov. Leta 2025 so znašali 262 milijard evrov. Kljub znižanju cen so bili izdatki za energijo še vedno bistveno višji kot ob enaki porabi po cenah iz leta 2021. Izračun se konča 31. decembra 2025 in ne vključuje energetskega podražitev zaradi vojne proti Iranu leta 2026.

Količine in enote

Poraba v letu 2025 je ocenjena na osnovi podatkov za leto 2024. Pri elektriki je povečana za 1 %, pri plinu v razmerju 339/332, pri naftnih derivatih pa ostaja nespremenjena. Iz porabe plina sta izločeni pretvorba v elektriko in toploto ter neenergetska raba. Tako strošek plina, porabljenega za proizvodnjo elektrike, ni hkrati zajet še kot neposredni odjem plina.

Pri elektriki in plinu se količina v TWh pomnoži s ceno v EUR/MWh, rezultat pa se deli s 1.000, da dobimo strošek v milijardah evrov. Pri derivatih se količina v tisoč tonah pomnoži s ceno v EUR/t in deli z 1.000.000. Vsi izračuni temeljijo na nezaokroženih podatkih; v tabelah so vrednosti prikazane kot cela števila.

Cene Evropske komisije v EUR na 1.000 litrov so z gostotami posameznih proizvodov preračunane v EUR na tono. Za kerozin je kot približek uporabljena cena kurilnega olja, za druge derivate pa cena težkega olja. Utežena cena za celotno obdobje je izračunana kot razmerje med skupnimi izdatki in skupno porabljeno količino.

Odjem in cene elektrike ter plina

Elektrika predstavlja 51 % dodatnih stroškov energije. Cene za druge odjemalce so bile leta 2023 približno dvakrat višje kot leta 2021. Pri plinu so uporabljene cene porabniškega razreda D2 za gospodinjstva in I3 za druge odjemalce. Ocena predpostavlja, da so te cene reprezentativne za celotno obravnavano porabo.

Tabela 4. Električna – odjem, cene in dodatni izdatki

Leto in odjemalci	Odjem TWh	Cena 2021 EUR/MWh	Cena obdobja EUR/MWh	Strošek po cenah 2021	Strošek po tekočih cenah	Dodatni strošek
2022 gosp.	589	137	220	81	129	49
2022 drugi	1.416	90	187	128	265	137
2023 gosp.	696	137	237	95	165	70
2023 drugi	1.646	90	181	149	298	149
2024 gosp.	713	137	226	98	161	63
2024 drugi	1.681	90	154	152	259	107
2025 gosp.	720	137	213	99	153	55
2025 drugi	1.698	90	148	154	252	98
Skupaj	9.159	—	—	954	1.682	727

Opomba: Odjem v TWh, cene v EUR/MWh, izdatki in razlika v milijardah evrov. Gosp. = gospodinjstva; drugi = drugi končni odjemalci. Za 2022 je vključeno 10/12 letne porabe ter štirje meseci cen prvega in šest mesecev cen drugega polletja. V drugih letih imata polletja enako utež. Količine za 2025 so ocenjene. Cene so brez davkov.

Vir: [Eurostat: cene elektrike za gospodinjstva \(nrg_pc_204\)](#); [cene elektrike za druge odjemalce \(nrg_pc_205\)](#); [energetske bilance \(nrg_bal_c\)](#). Lastni izračuni.

Tabela 5. Plin – odjem, cene in dodatni izdatki

Leto in odjemalci	Odjem TWh	Cena 2021 EUR/MWh	Cena obdobja EUR/MWh	Strošek po cenah 2021	Strošek po tekočih cenah	Dodatni strošek
2022 gosp.	800	48	83	38	66	28
2022 drugi	1.179	30	72	36	85	50
2023 gosp.	869	48	92	42	80	39
2023 drugi	1.341	30	69	41	93	52
2024 gosp.	868	48	84	42	73	31
2024 drugi	1.356	30	54	41	73	32
2025 gosp.	886	48	82	43	72	30
2025 drugi	1.385	30	53	42	73	31
Skupaj	8.685	—	—	324	616	292

Opomba: Odjem v TWh, cene v EUR/MWh, izdatki in razlika v milijardah evrov. Gosp. = gospodinjstva; drugi = drugi končni odjemalci. Za 2022 je vključeno 10/12 letne porabe ter štirje meseci cen prvega in šest mesecev cen drugega polletja. V drugih letih imata polletja enako utež. Količine za 2025 so ocenjene. Cene so brez davkov.

Vir: [Eurostat: cene plina za gospodinjstva \(nrg_pc_202\)](#); [cene plina za druge odjemalce \(nrg_pc_203\)](#); [energetske bilance \(nrg_bal_c\)](#); [bilanca plina \(nrg_cb_gas\)](#). Lastni izračuni.

Naftni derivati**Tabela 6. Naftni derivati – kumulativni odjem in izdatki od marca 2022 do konca 2025**

Proizvod	Odjem 1.000 ton	Cena 2021 EUR/t	Utežena cena EUR/t	Strošek po cenah 2021	Strošek po tekočih cenah	Dodatni strošek
Bencin	283.582	844	1.087	239	308	69
Cestni dizel	736.766	762	1.063	561	783	222
Kurilno in drugo plinsko olje	135.981	671	981	91	133	42
Težko olje	12.831	483	636	6	8	2
LPG	55.778	773	981	43	55	12
Kerozin in letalska goriva	174.345	709	1.016	124	177	54
Drugi naftni derivati	47.377	483	633	23	30	7
Skupaj	1.446.660	—	—	1.088	1.494	407

Opomba: Izdatki v milijardah evrov; cene brez davkov. Cene v EUR/1.000 litrov so z gostotami posameznih proizvodov pretvorjene v EUR/t. Utežena cena je razmerje med skupnimi izdatki in porabljeno količino. Za kerozin je uporabljena cena kurilnega olja, za druge derivate pa cena težkega olja. Poraba za 2025 je ocenjena na ravni leta 2024.

Vir: [Eurostat: bilanca nafte in naftnih derivatov \(nrg_cb_oil\)](#); [Evropska komisija: Weekly Oil Bulletin](#). Lastni izračuni.

Največ dodatnih stroškov naftnih derivatov odpade na cestni dizel, in sicer 222 milijard evrov. Sledijo bencin z 69 milijardami evrov, kerozin in letalska goriva s 54 milijardami evrov ter kurilno in drugo plinsko olje z 42 milijardami evrov. Pri kerozinu in drugih derivatih je rezultat odvisen od uporabljenih nadomestnih cen.

Razlaga energetskega stroška

Izračun zajema dodatne izdatke za dejansko oziroma ocenjeno porabljeno energijo. Ne vključuje izpada proizvodnje zaradi zmanjšanja porabe ob visokih cenah, ki se odraža v BDP. Subvencije in spremembe obdavčitve niso posebej ovrednotene.

Del dodatnih energetskega izdatkov predstavlja prihodke proizvajalcev in dobaviteljev v EU, del pa plačila za dražji uvoz. Celotni znesek zato ne pomeni enako velikega odliva dohodka iz EU. Za oceno tega odliva bi bilo treba ločeno analizirati uvozne količine in cene. Dodatni stroški energije se lahko že odražajo v izpadu BDP, zato bi njihovo seštevanje brez prilagoditev povzročilo dvojno štetje.

4. Izgubljeni neposredni izvoz v Rusijo

Kumulativni bruto izpad neposrednega izvoza EU v Rusijo od marca 2022 do konca 2026 znaša 340 milijard evrov, od tega 263 milijard evrov pri blagu in 77 milijard evrov pri storitvah. Osnova za primerjavo je vrednost izvoza iz leta 2021 brez predpostavke nadaljnje rasti.

Metodologija

Mesečni izvoz blaga je primerjan z izvozom v istem mesecu leta 2021. Za september–december 2026 je ocenjen na osnovi izvoza v istih mesecih leta 2025, prilagojenega z razmerjem izvoza v prvih osmih mesecih 2026 in 2025. Pri storitvah je obdobje marec–december 2022 ocenjeno z 10/12 letne vrednosti, za leto 2026 pa je uporabljena raven izvoza iz leta 2025. Izračun prikazuje izpad bruto prodaje v tekočih evrih.

Tabela 7. Izpad izvoza blaga v Rusijo glede na raven 2021

Obdobje	Referenca 2021	Dejanski izvoz / napoved	Letna razlika	Kumulativna razlika
03–12/2022	77	41	36	36
2023	89	38	51	87
2024	89	32	57	144
2025	89	30	59	203
2026 N	89	29	60	263
Skupaj	434	171	263	—

Opomba: V milijardah evrov. N = napoved. Referenca je izvoz v istih mesecih leta 2021. Za september–december 2026 je izvoz iz enakega obdobja 2025 pomnožen z razmerjem izvoza januar–avgust 2026/2025.

Vir: [Eurostat: trgovina EU27 po skupinah SITC \(ext_st_eu27_2020sitc\)](#). Lastni izračuni.

Tabela 8. Izpad izvoza storitev v Rusijo glede na raven 2021

Obdobje	Referenca 2021	Dejanski izvoz / napoved	Letna razlika	Kumulativna razlika
03–12/2022	21	15	6	6
2023	25	10	15	21
2024	25	7	18	38
2025	25	6	19	58
2026 N	25	6	19	77
Skupaj	120	43	77	—

Opomba: V milijardah evrov. N = napoved. Za marec–december 2022 sta referenca in dejanski izvoz ocenjena z 10/12 letnih vrednosti; za 2026 se uporabi izvoz 2025. Kumulativna razlika ne odšteva prodaje, preusmerjene na druge trge.

Vir: [Eurostat: izvoz storitev po partnerjih \(bop_its6_tot\)](#). Lastni izračuni.

Izpad bruto izvoza ni enak izpadu dodane vrednosti v EU. Izvoženo blago vključuje tudi uvožene sestavine, podjetja lahko del prodaje preusmerijo na druge trge, del blaga pa doseže Rusijo prek tretjih držav. Izračun teh prilagoditev ne odšteva. Izpad domače dodane vrednosti zaradi zmanjšanja izvoza je obenem že zajet v BDP.

5. Naložbe in izgubljene razvojne priložnosti

Stanje neposrednih tujih investicij EU v Rusiji se je med letoma 2021 in 2024 zmanjšalo z 273 na 160 milijard evrov. Zmanjšanje, izračunano iz nezaokroženih podatkov, znaša 114 milijard evrov oziroma 41,5 %. V skupnem pregledu je vključeno kot ločena postavka.

Metodologija

Izračun temelji na razliki med uradno objavljenim stanjem NTI v letih 2021 in 2024. Zajema spremembo vrednosti naložb med tema letoma, zato letnih zmanjšanj ne prištevamo posebej. Za leti 2025 in 2026 zaradi pomanjkanja primerljivih podatkov ni dodatne ocene.

Tabela 9. Sprememba stanja neposrednih tujih investicij EU v Rusiji

Naložbe EU v Rusiji	2021	2024	Zmanjšanje	Zmanjšanje v %
Stanje NTI	273	160	114	41,5 %

Opomba: V milijardah evrov, razen zadnjega stolpca. Gre za razliko med dvema stanjema naložb, ne za vsoto letnih odpisov. Podatki ne omogočajo ločitve prodaj, tečajnih sprememb, prevrednotenj in trajnih izgub.

Vir: [Evropska komisija: EU trade relations with Russia](#). Lastni izračuni.

Zmanjšanje stanja NTI vključuje prodaje naložb, tečajne spremembe, prevrednotenja in morebitne odpise. Pri prodaji naložbe vlagatelj prejme kupnino, zato zmanjšanje stanja samo po sebi še ne pomeni izgube premoženja. Za oceno dejanskih izgub bi bilo treba te sestavine ločiti, česar razpoložljiva agregatna podatka ne omogočata.

Industrijska proizvodnja in prihodnje naložbe

Visoke cene energije vplivajo na lokacijo industrijske proizvodnje in novih naložb. [BASF](#) je februarja 2023 napovedal zaprtje obrata TDI in drugih proizvodnih zmogljivosti v Ludwigshafnu, med drugim ene od dveh tovarn amonijaka in povezanih obratov za gnojila. Med razlogi je navedel visoke energetske stroške in šibko povpraševanje. Del evropskih potreb naj bi pokrival s proizvodnjo zunaj Evrope.

Zapiranje obratov in selitev naložb lahko povzročita trajno izgubo industrijskega znanja, dobaviteljskih povezav in prihodnje proizvodnje. Primer BASF ponazarja ta tveganja, ne omogoča pa izračuna skupnega stroška deindustrializacije EU ali njegovega pripisa nadaljevanju ukrajinske vojne. Izgubljene razvojne priložnosti zato niso dodatno vključene v denarni seštevek.

V seštevek prav tako niso vključeni stroški sprejema beguncev, dodatni obrambni izdatki, obresti in proračunski ukrepi za blaženje energetskih podražitev. Za njihovo vključitev bi potrebovali primerljive podatke za vse članice EU in izločitev prekrivanj z že zajetimi stroški.

6. Sumarni učinki in razlaga skupnega zneska

Skupni bruto znesek petih postavk znaša 4.035 milijard evrov. Delež v BDP je izračunan glede na BDP EU leta 2021 v višini 14.819 milijard evrov. Znesek torej ustreza 27,2 % enoletnega BDP EU; ta delež ne pomeni zmanjšanja BDP za 27,2 %.

Tabela 10. Skupni bruto stroški za EU27

Postavka	Obdobje	Milijard EUR	% BDP 2021	Vsebina postavke
Pomoč Ukrajini	03/2022–12/2026	212	1,4 %	Alokacije in ekstrapolacija
Izpad BDP	2022–2026	1.943	13,1 %	Razlika od napovedi 2021
Dražja energija	03/2022–12/2025	1.426	9,6 %	Dodatni izdatki odjemalcev
Izpad izvoza v Rusijo	03/2022–12/2026	340	2,3 %	Bruto neposredni izvoz
Zmanjšanje NTI	2021–2024	114	0,8 %	Sprememba stanja naložb
Bruto seštevek	Različna obdobja	4.035	27,2 %	Pred odpravo prekrivanj

Opomba: BDP je v stalnih cenah 2021, druge postavke v tekočih evrih. Deleži uporabljajo enoletni BDP EU27 leta 2021. Bruto seštevek vključuje prekrivanja med BDP, energijo in izvozom; ni ocena neto izgube ali izoliranega vzročnega učinka nadaljevanja ukrajinske vojne. Seštevek je izračunan pred zaokroževanjem.

Vir: [Eurostat: BDP in glavne komponente \(nama_10_gdp\)](#); [Eurostat: energetske bilance \(nrg_bal_c\)](#); [Eurostat: trgovina EU27 po skupinah SITC \(ext_st_eu27_2020sitc\)](#); [Eurostat: izvoz storitev po partnerjih \(bop_its6_tot\)](#); [Kiel Institute: Ukraine Support Tracker](#); [IMF: World Economic Outlook, oktober 2021](#); [Evropska komisija: Weekly Oil Bulletin](#); [Evropska komisija: EU trade relations with Russia](#). Lastni izračuni.

Omejitve seštevka

Seštevek združuje pet različnih kategorij: dodeljeno pomoč Ukrajini, izpad BDP glede na napoved, dodatne izdatke za energijo, izpad bruto izvoza in zmanjšanje stanja NTI. Pomoč vključuje posojila, zmanjšanje NTI pa tudi transakcije in prevrednotenja. Posamezne kategorije se med seboj delno prekrivajo.

Dražja energija zmanjšuje proizvodnjo in kupno moč, manj izvoza pa domačo dodano vrednost. Oba učinka sta lahko delno že vključena v izpad BDP. Del plačil za energijo ostane v EU, del zmanjšanja NTI pa spremljajo prejete kupnine. Izpad BDP je poleg tega izražen v cenah leta 2021, druge postavke pa v tekočih evrih.

Bruto znesek 4.035 milijard evrov zato ni ocena neto gospodarske izgube zaradi nadaljevanja ukrajinske vojne. Takšna ocena bi zahtevala izločitev dvojnega štetja, enotno cenovno osnovo in model, ki bi ločil posledice nadaljevanja ukrajinske vojne od drugih gospodarskih vplivov.

Največji posledici v obravnavanem obdobju sta 1.943 milijard evrov manj ustvarjenega BDP glede na predvojno napoved in 1.426 milijard evrov dodatnih izdatkov za energijo. Pri presoji gospodarskih posledic nadaljevanja ukrajinske vojne je zato treba poleg neposredne pomoči Ukrajini upoštevati tudi vplive na proizvodnjo, cene in konkurenčnost evropskega gospodarstva.

Viri

- BASF. (2023, 24. februar). [*BASF shows resilience in a challenging market environment and implements measures to strengthen competitiveness*](#) [Sporočilo za javnost].
- European Commission. (b. d.-a). [*EU trade relations with Russia*](#). Pridobljeno 22. oktobra 2026.
- European Commission. (b. d.-b). [*Weekly Oil Bulletin*](#) [Podatkovna zbirka]. Pridobljeno 22. oktobra 2026.
- European Commission. (2026, 19. oktober). [*EC midday press briefing of 19/10/2026*](#) [Video in prepis].
- Eurostat. (b. d.-a). [*Complete energy balances*](#) (nrg_bal_c) [Podatkovna zbirka]. Pridobljeno 22. oktobra 2026.
- Eurostat. (b. d.-b). [*Electricity prices for household consumers – bi-annual data \(from 2007 onwards\)*](#) (nrg_pc_204) [Podatkovna zbirka]. Pridobljeno 22. oktobra 2026.
- Eurostat. (b. d.-c). [*Electricity prices for non-household consumers – bi-annual data \(from 2007 onwards\)*](#) (nrg_pc_205) [Podatkovna zbirka]. Pridobljeno 22. oktobra 2026.
- Eurostat. (b. d.-d). [*EU27 \(from 2020\) trade by SITC product group*](#) (ext_st_eu27_2020sitc) [Podatkovna zbirka]. Pridobljeno 22. oktobra 2026.
- Eurostat. (b. d.-e). [*Gas prices for household consumers – bi-annual data \(from 2007 onwards\)*](#) (nrg_pc_202) [Podatkovna zbirka]. Pridobljeno 22. oktobra 2026.
- Eurostat. (b. d.-f). [*Gas prices for non-household consumers – bi-annual data \(from 2007 onwards\)*](#) (nrg_pc_203) [Podatkovna zbirka]. Pridobljeno 22. oktobra 2026.
- Eurostat. (b. d.-g). [*GDP and main components \(output, expenditure and income\)*](#) (nama_10_gdp) [Podatkovna zbirka]. Pridobljeno 22. oktobra 2026.
- Eurostat. (b. d.-h). [*Supply, transformation and consumption of gas*](#) (nrg_cb_gas) [Podatkovna zbirka]. Pridobljeno 22. oktobra 2026.
- Eurostat. (b. d.-i). [*Supply, transformation and consumption of oil and petroleum products*](#) (nrg_cb_oil) [Podatkovna zbirka]. Pridobljeno 22. oktobra 2026.
- Eurostat. (b. d.-j). [*Total services, detailed geographical breakdown by EU Member States \(since 2010\) \(BPM6\)*](#) (bop_its6_tot) [Podatkovna zbirka]. Pridobljeno 22. oktobra 2026.
- International Monetary Fund. (b. d.). [*Real GDP growth: Annual percent change*](#) [Podatkovna zbirka]. IMF DataMapper. Pridobljeno 22. oktobra 2026.
- International Monetary Fund. (2021, oktober). [*World Economic Outlook database, October 2021*](#) [Podatkovna zbirka].
- Kiel Institute for the World Economy. (b. d.). [*Ukraine support tracker*](#) [Podatkovna zbirka]. Pridobljeno 22. oktobra 2026.
- President of Ukraine. (2026, 16. oktober). [*Address by the President of Ukraine to the participants of the European Council meeting*](#) [Govor].